

Gyorsjelentés a 2021 október havi támogatott gyógyszerforgalomról¹

A 2021-es év során a *társadalombiztosításban támogatott gyógyszerforgalom* (továbbiakban: **forgalom**) havi elemzési sorozata az októberi adatsor hozzáadásával folytatódik. Célja az elemzéseknek a koronavírus pandémia gyógyszerforgalomra gyakorolt hatásainak bemutatása, távolabbról nézve egyfajta egyéni gyorsjelentés készítése gyógyszerészi felhasználásra.² Forrásadatok híján ebben a cikkben a teljes gyógyszerértékesítési forgalmat, az OTC- és az étrendkiegészítő-eladásokat, illetve egyéb bevétel-elemeket nem vehettem figyelembe.

A 2021 júniusi kiemelkedő forgalom nyárra visszaesett, előbb 46,33 milliárdra, majd 45,82 milliárdra csökkent augusztusra. A várt pozitív fordulatot (3 milliárdot javulva) a szeptember hozta el (48,94 milliárdos forgalommal). Ezt a trendet sikeresen az októberi hónap is megtartotta.

Személyes véleményem szerint ...

Gyógyszerészként a téma mögül értékelve a novemberi élénk betegforgalmat, továbbá figyelembe véve azt, hogy patikai beteglétszám-korlátozás / időszáv nem várható idén, az „*élénk*” *patikai forgalom az év végéig megmaradhat!*

Az év folyamán megmutatkozott, hogy a gyógyszerértékesítési beteglétszám korlátozások feloldása, illetve a mindennapi hétköznapi élet normalizálódása önmagában visszaépítheti a gyógyszerértékesítési forgalmat is (bár helyi eltérések ettől még lehetnek).

Az, hogy a számos influenzás, náthás beteg mellett sok Covid-os esetet is a háziorvosok otthon-tartással igyekeznek megoldani - amelyek tüneti terápiája az influenzához sokszor hasonló - a patikáknál mindez egy erős náthás időszakként szummázódik.

Persze **az aktív Covid-fertőzöttek gyógyszerértékesítési megjelenésére**, maszk-használatuk megtagadására, a látens "szuperfertőző" egyének hiperaktivitására szerintem továbbra is **lehet** - sajnos - **számítani**. **Ez valós egészségügyi és gazdasági kockázatot jelent** (működtető személyzet híján az adott gyógyszerértékesítési bezárhat egy időre).

"Mindenki pozitív!" - mondta nemrégiben egy környékbeli háziorvos. Ez a némileg túlzó megállapítás annyiban igaz, hogy sajnos el kell fogadnunk azt, hogy tartósan fertőző környezetben kell dolgoznunk.

Előszerettel hangoztatják néhol (pl. [itt](#)), hogy a lakosság pánikvására, idegi alapon dönt, félelem-vezérelte felhalmozási spirálba kergette önmagát, stb. stb. Széljegyzetként hozzátenném, hogy ez igaz is, meg nem is. Minden második - harmadik esetben váltanak csak ki a betegek "háromhavít", vagy "adjon mindent, ami fel van írva". Van másfajta viselkedés is. Sokan normál rendben élnek, háromszor oltottak vagy átestek, vagy stb. Sokan csak a szokásos vitaminjukért ugranak be (elsősorban családanyák).

Bizonyára több pontban is lehet vitatkozni a fenti szubjektív sorokkal. Térjünk át akkor a számokra és azok ábrázolására!

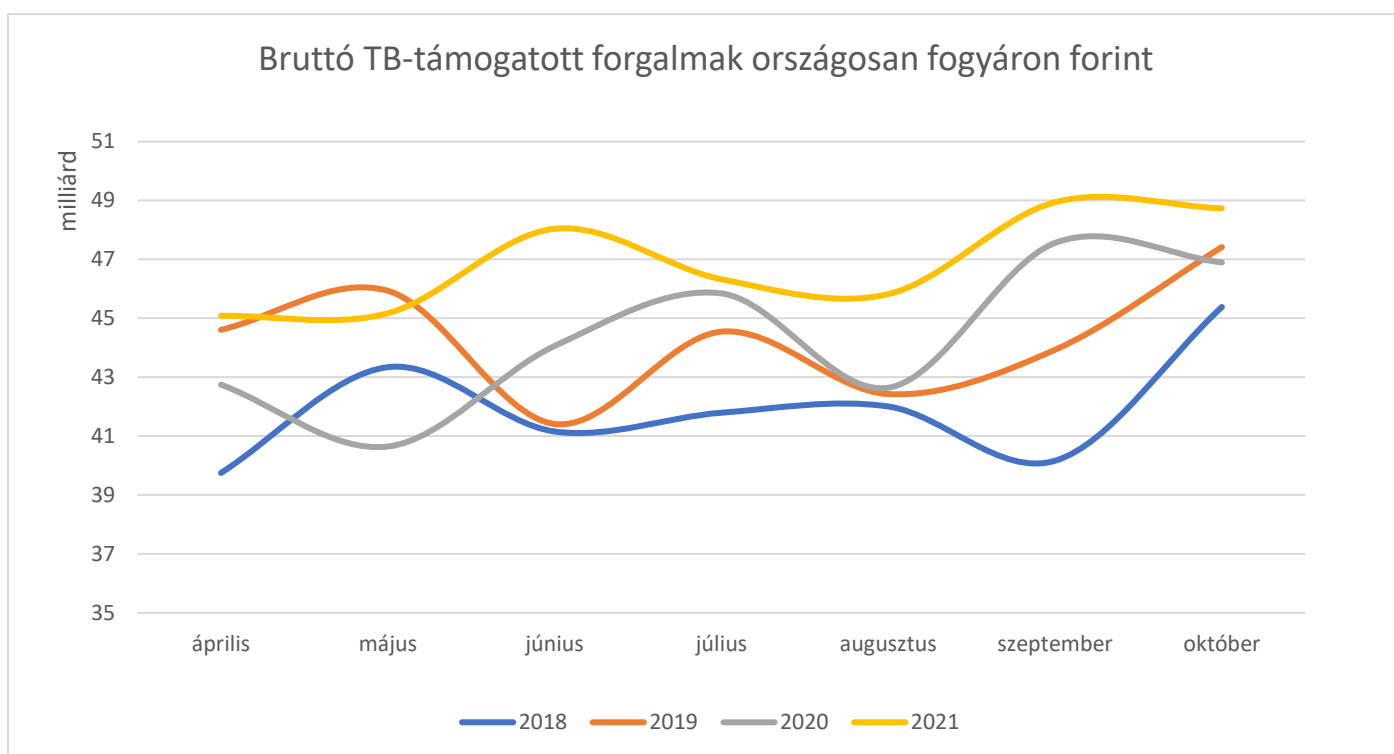
¹ Minden, itt szereplő számítási eredmény tájékoztató jellegű és a megjegyzések magánvéleményt alkotnak.

² Adatok forrása: a NEAK honlapja. Az alkalmazott számolási módszertan külön írásban olvasható.

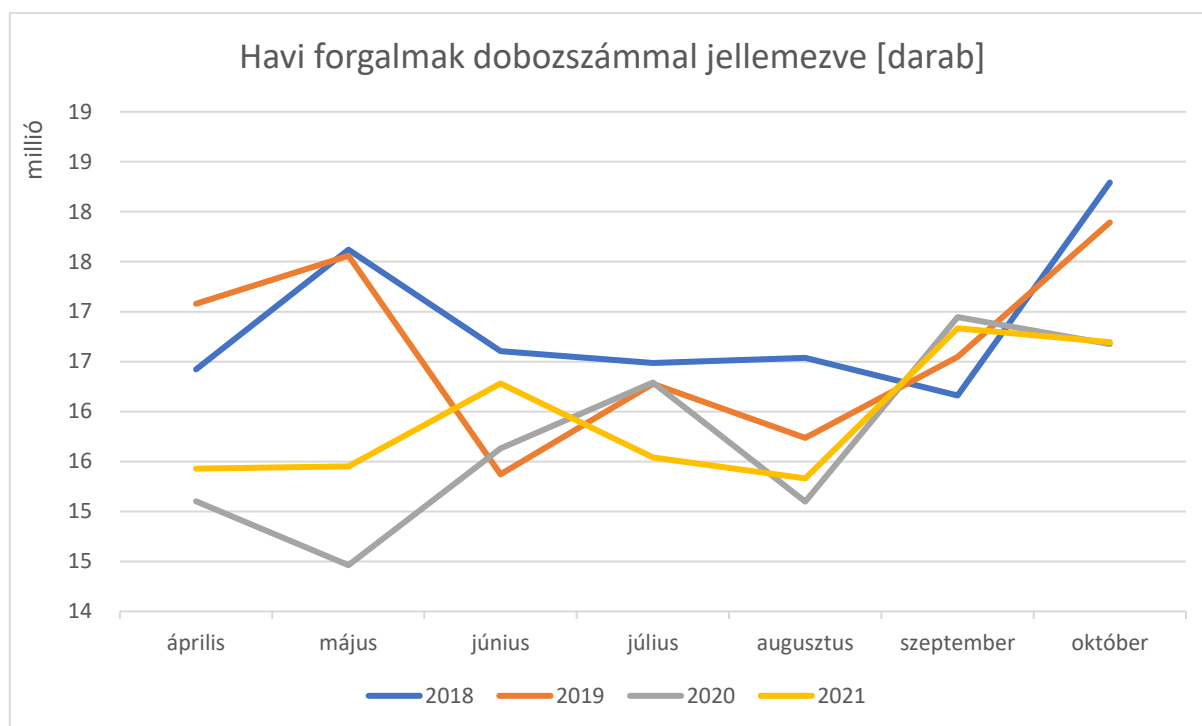
Ahogy említettem, 2021 októberében megmaradt a szeptemberi jó forgalom (csupán 0,4 %-ot csökkenve).

Azonos időszaki forgalmak országosan bruttó fogyasztói áron április-szeptember hónapokban				
Hónap	2018	2019	2020	2021
április	39,75 mrdFt	44,61 mrdFt	42,75 mrdFt	45,08 mrdFt
május	43,34 mrdFt	45,93 mrdFt	40,65 mrdFt	45,17 mrdFt
június	41,16 mrdFt	41,41 mrdFt	44,06 mrdFt	48,04 mrdFt
július	41,79 mrdFt	44,55 mrdFt	45,84 mrdFt	46,33 mrdFt
augusztus	42,01 mrdFt	42,43 mrdFt	42,64 mrdFt	45,82 mrdFt
szeptember	40,16 mrdFt	43,93 mrdFt	47,56 mrdFt	48,94 mrdFt
október	45,38 mrdFt	47,42 mrdFt	46,89 mrdFt	48,73 mrdFt

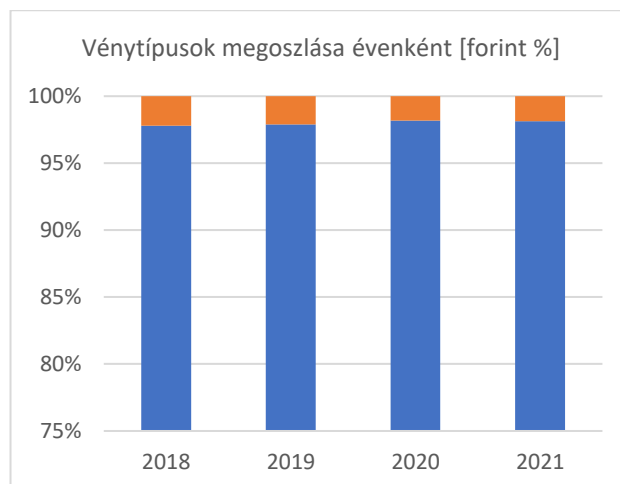
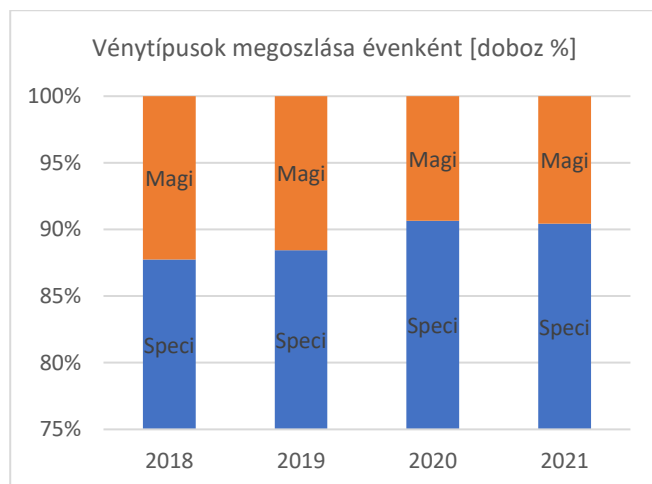
Az októberi forgalom az előző évek azonos hónapjához képest 3,9 %-kal (2020 októberhez képest), illetve 2,8 %-kal (2019 októberhez képest) is jobb lett.

Dobozforgalom tekintetében októberben kicsivel (pontosabban 0,8 %-kal) kevesebb gyógyszer fogyott, mint szeptemberben – ezzel a trend együtt mozgott a forintális adattal. Érdekes, hogy a 2021 októberi dobozforgalmi adat szinte teljesen megegyezik a 2020 októberivel, viszont a 2019 októberhez képest 6,7 %-kal kevesebb (miközben 11 %-kal nagyobb bevételt produkált) (vigyázat, a dobozforgalomban a „gyári” és a „magis” receptek is benne vannak!).

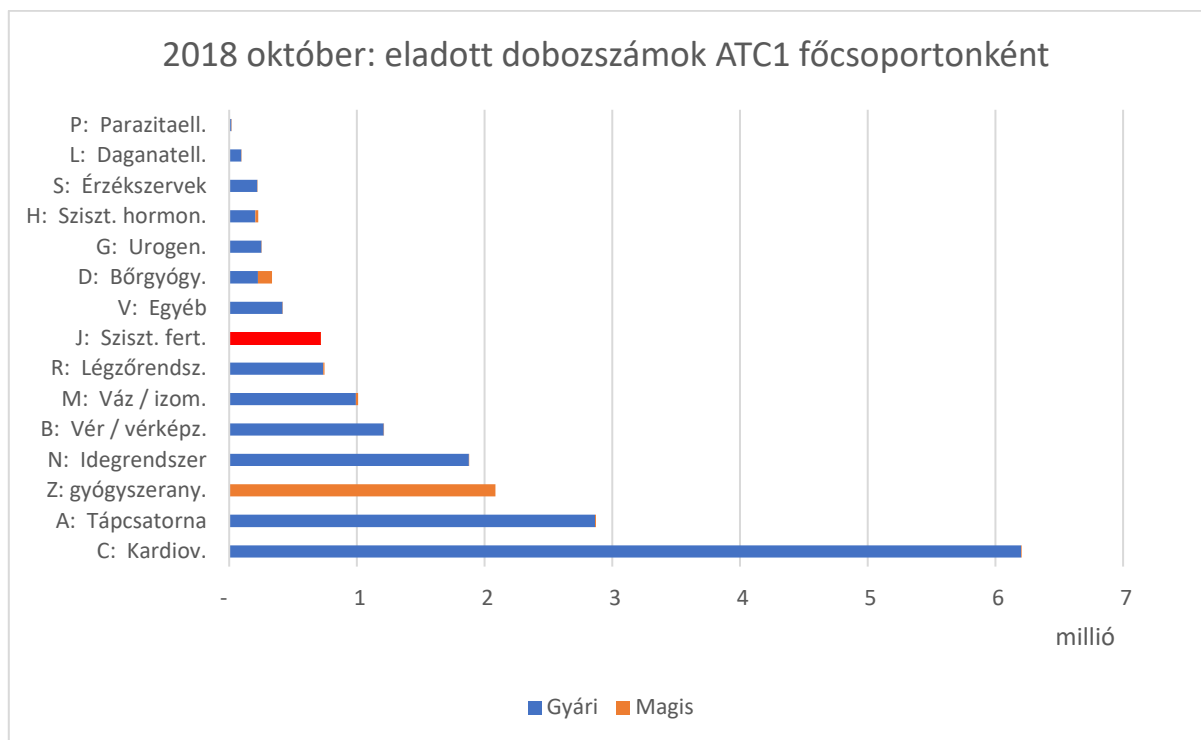

A „gyári” és a „magis” receptek a forintális forgalmi adatokban egyaránt szerepelnek, beleszámoljuk. A dobozforgalmak esetében viszont, ahol a havi megmozgatott dobozzám („box moving”) esetében a korrekt mód a csak „gyári” vények beszámítása. Rendszeresen a „magis” vények 10 % körüli mértékben szerepelnek a forgalmi adatokban, 2018-tól kezdve évről-évre csökkenő mértékben: 2018-ban 12,24 % volt dobozforgalomban mérve a „magis” vények aránya, 2021-ben már csak 9,57 %. Forintban számolva az arányokat, 2018-ban 2,21 % volt a „magis” vények aránya, ez 2021-re 1,87 %-ra csökkent.

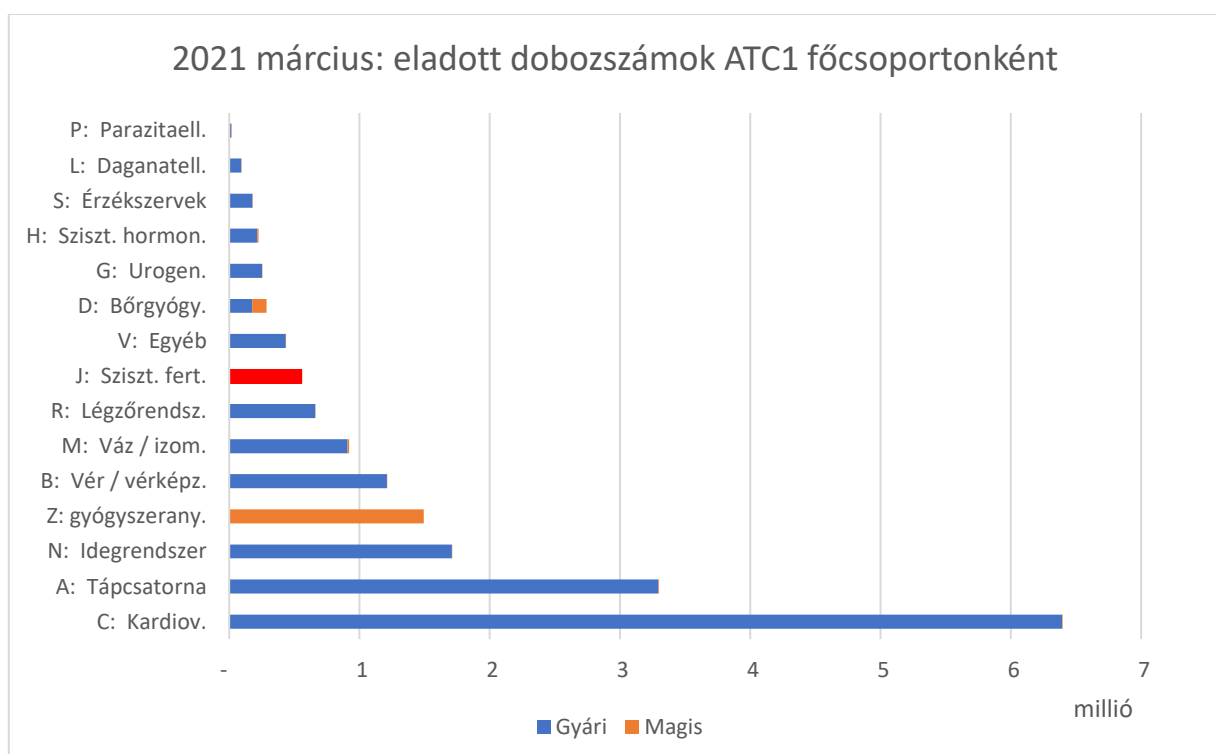

Ha kiragadunk példaképpen három hónapot az elmúlt 4 évből, akkor láthatjuk, hogy mennyire változnak az egyes dobozzámok. Ha hatástani főcsoportok szerint részletezzük a havi forgalmakat, további információk is megmutatkoznak:

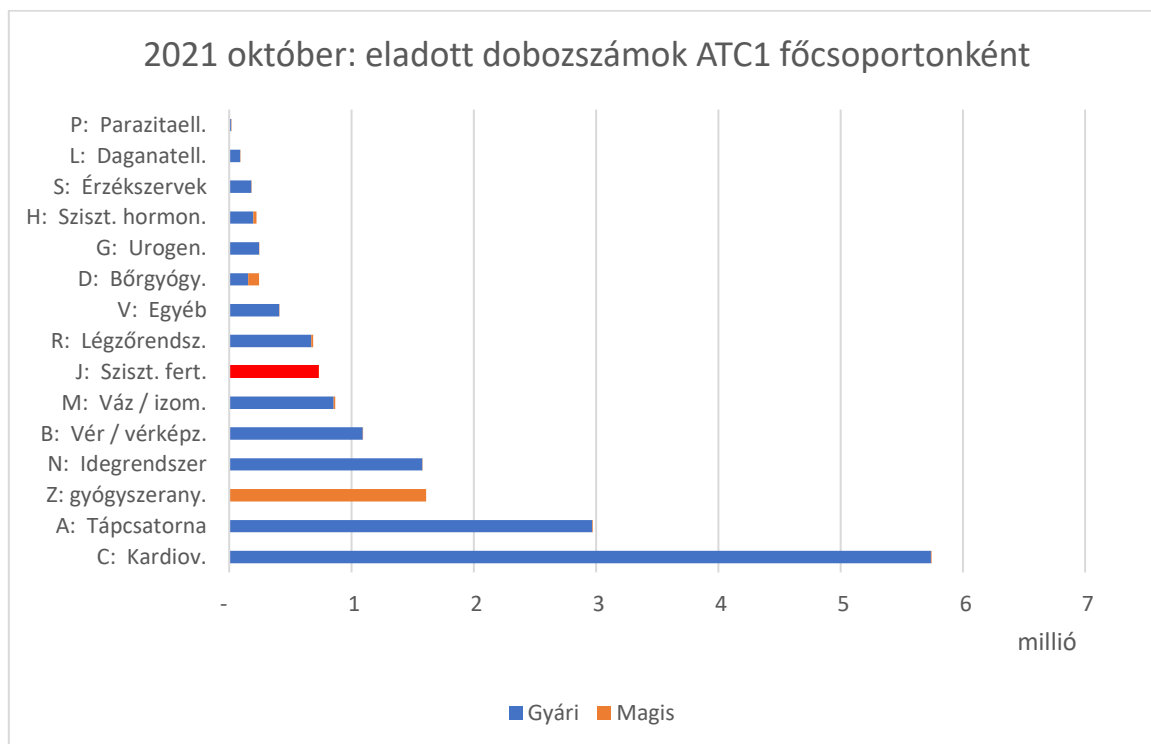
Időszak	Összes dobozforgalom	Megjegyzés
2018 októbere	18 291 664	kontroll hónap
2021 márciusa	17 745 006	kiemelkedő hónap, influenza alig
2021 októbere	16 693 017	vizsgált náthás időszakunk

- Idén márciusban (alsó ábra) (a nagy pánikvásárlás időszakában) a 2018 októberéhez képest (felső ábra) 6,2 millió helyett 6,4 doboz kardiovaszkuláris szer fogyott.
- A tápcsatorna és anyagcsere gyógyszereiből 2,9 millió helyett idén márciusban 3,3 millió fogyott.
- A „magis” vénnyeken eladott darabszám jelentősen visszaesett a Covid-időszakra: 2,1 millióról 1,5 millióra.
- Az N-főcsoport idegrendszeri szereiből is kevesebb fogyott (1,9 helyett 1,7 millió), de a „magis” vénnyek térvesztése miatt így is bronzérmes lett az ábrán idén márciusra.
- A „J” szisztémás fertőzéscellenes szerek eladása 715 ezerről 559 ezerre esett vissza (nátha alig).

- 2021 októberére a kardiovaszkurális szerek eladása visszaesett 5,7 millió dobozra.
- A tápcsatorna és anyagcsere gyógyszereiből most októberben közel 3 millió doboz fogyott, több, mint 2018 októberben.
- A „magis” vényeken eladásai javultak 100 ezret októberre, 1,6 millióra, igaz a 2018 októberi 2,1 millió számtól elmaradnak.
- Az N-főcsoport idegrendszeri szereinek eladásai tovább csökkentek 100 ezret most októberre.
- A „J” szisztémás fertőzésellenes szerek eladása 559 ezerről fél év alatt 730 ezerre nőtt (nátha).

Megfigyelhető, hogy „magis” eladások a bőrgyógyászati és a mozgásszervi ATC-főcsoportokban is jól láthatóan megjelennek, cseppet sem meglepő módon (pontosabban: minden főcsoportban van elszámolt „magis” eladás, több-kevesebb, de alig pár száz doboznyi).

Ha elővesszük az előző évek azonos időszakait, látható, hogy április-október időszakban **a 2021-es év egyre markánsabban jobban teljesít, mint az előző évek: 7 hónap távlatában 6 %-kal magasabb forgalmat produkált a gyógyszerértékesítési rendszer, mint 2020-ban, illetve 2019-ben:**

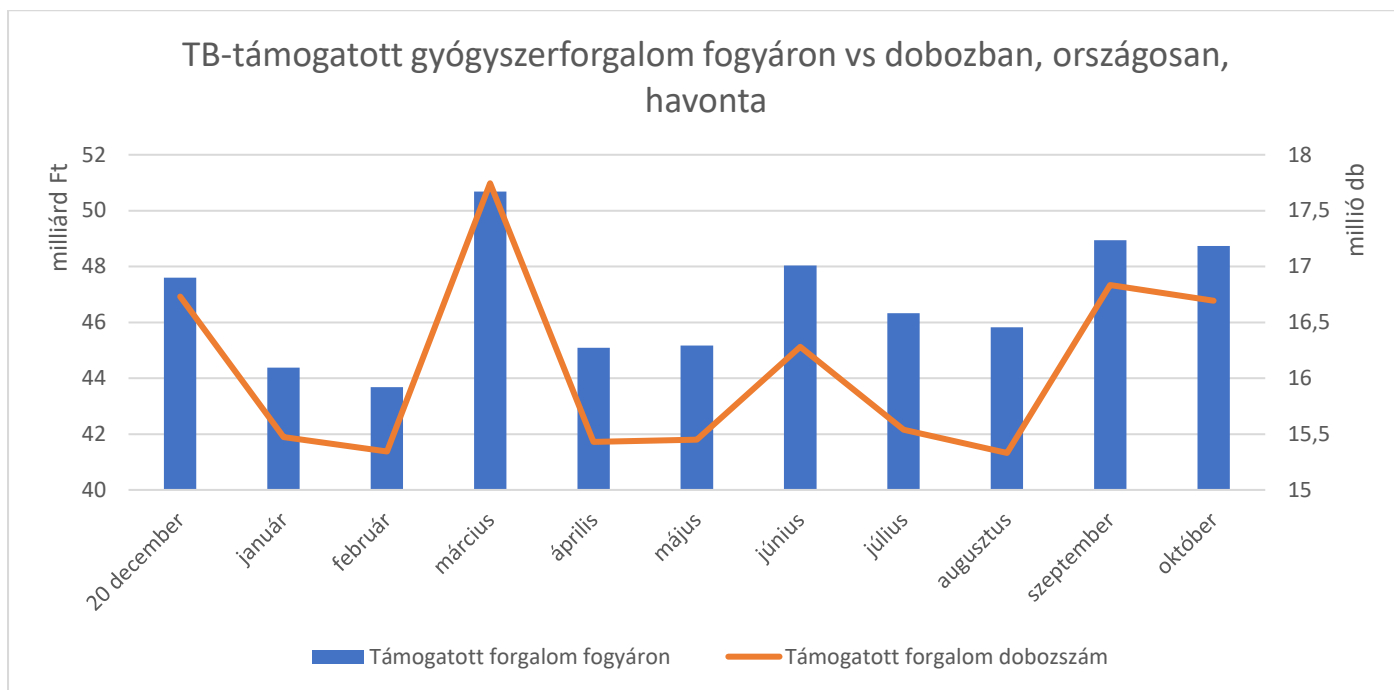
Hónap	2020	2021	2021/20 [Ft]	2021/20 [%]
április	42,75 mrdFt	45,08 mrdFt	2,34 mrdFt	105,5%
május	40,65 mrdFt	45,17 mrdFt	4,52 mrdFt	111,1%
június	44,06 mrdFt	48,04 mrdFt	3,98 mrdFt	109,0%
július	45,84 mrdFt	46,33 mrdFt	0,48 mrdFt	101,1%
augusztus	42,64 mrdFt	45,82 mrdFt	3,18 mrdFt	107,5%
szeptember	47,56 mrdFt	48,94 mrdFt	1,38 mrdFt	102,9%
október	46,89 mrdFt	48,73 mrdFt	1,84 mrdFt	103,9%

Hónap	2019	...	2021	2021/19 [Ft]	2021/19 [%]
április	44,61 mrdFt	...	45,08 mrdFt	0,48 mrdFt	101,1%
május	45,93 mrdFt	...	45,17 mrdFt	-0,76 mrdFt	98,3%
június	41,41 mrdFt	...	48,04 mrdFt	6,63 mrdFt	116,0%
július	44,55 mrdFt	...	46,33 mrdFt	1,78 mrdFt	104,0%
augusztus	42,43 mrdFt	...	45,82 mrdFt	3,39 mrdFt	108,0%
szeptember	43,93 mrdFt	...	48,94 mrdFt	5,01 mrdFt	111,4%
október	47,42 mrdFt	...	48,73 mrdFt	1,32 mrdFt	102,8%

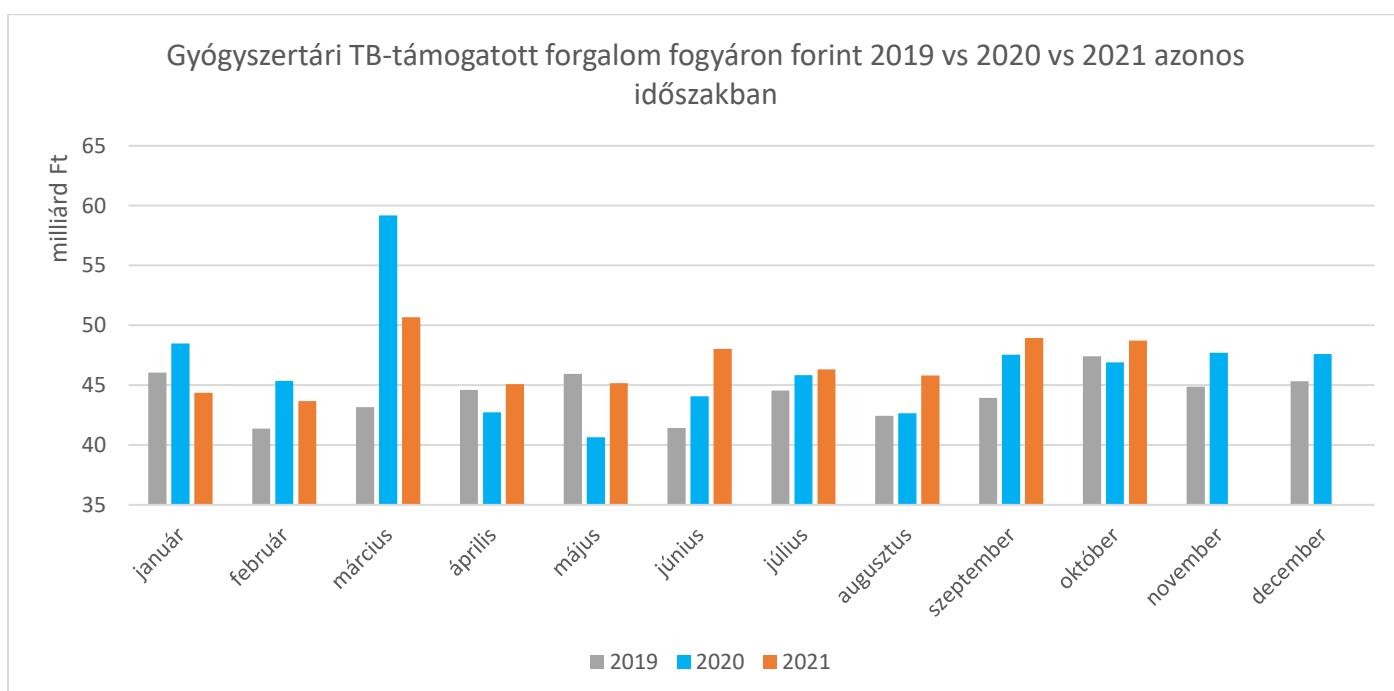
A következő táblázatban sárga háttérrel jeleztem azokat az időszakokat, ahol előző hónaphoz képest csökkenés, zölddel azokat, ahol növekedés tapasztalható a forintális, illetve a dobozforgalomban:

	Támogatott forgalom fogyáron	Változás előző havihoz képest	Változás előző havihoz képest %	Támogatott forgalom dobozsám	Változás előző havihoz képest %
2020 december	47,60 mrdFt			16,73 millió	
2021 ...					
január	44,38 mrdFt	-3,22 mrdFt	-6,77	15,47 millió	-7,53
február	43,68 mrdFt	-0,70 mrdFt	-1,58	15,34 millió	-0,84
március	50,68 mrdFt	7,01 mrdFt	16,04	17,75 millió	15,66
április	45,08 mrdFt	-5,60 mrdFt	-11,05	15,43 millió	-13,05
május	45,17 mrdFt	0,09 mrdFt	0,19	15,45 millió	0,13
június	48,04 mrdFt	2,87 mrdFt	6,35	16,28 millió	5,38
július	46,33 mrdFt	-1,71 mrdFt	-3,57	15,54 millió	-4,56
augusztus	45,82 mrdFt	-0,51 mrdFt	-1,09	15,33 millió	-1,34
szeptember	48,94 mrdFt	3,12 mrdFt	6,81	16,83 millió	9,80
október	48,73 mrdFt	-0,21 mrdFt	-0,42	16,69 millió	-0,83

Az elmúlt 11 hónapot nézve, változatlanul **kedvező fordulatként** hat a gyógyszertárak forgalmára az őszi (egy év kimaradással újra támadó) nátha időszak, a meg-meg-jelenő felvásárlási hullám. **Reálisnak tűnik, hogy ez a trend (kismértékű eséssel ugyan) de megmarad 2021 november és december hónapjaira is** (ez a várakozás, az idő majd elválasztja, mi az igaz és mi nem). Mindenesetre olyan, -10 %-ot meghaladó beszakadás, mint idén áprilisban volt, nem valószínű, tekintve, hogy lezárásokra és időszávok bevezetésére vonatkozó kommunikációt eddig nem tapasztalhattunk.

Ha 2019, 2020 és 2021 évek bruttó forgalmait havi szinten ábrázoljuk, látható, hogy 2021-ben (**narancs színű oszlopok versus kékek**) április óta rendre jobb havi forgalmak voltak, mint az előző év azonos időszakában. Ez 2021 októberében is folytatódott:

Játék a számokkal - előrejelzés 2021 évre

Bár nem szakszerű és biztosan pontatlan, négy egyszerű (és nem túl tudományos) módszert vettem elő hónapokkal ezelőtt az év egészének előre jelzésére. Ha folytatjuk a felvázolt **négy scenáriót**, érdekes lehet ezeket tovább követni év végéig:

- a folyó év havi halmozott forgalmának összegét aránypárral felszorozzuk az egész évre (azaz 12/10-ét vesszük)
- 2017-2020 adatai alapján az Excel lineáris regresszió alapuló predikcióját használjuk a 2021 éves forgalom előre jelzésére
- ha azt vesszük figyelembe, hogy 2020 év utolsó két hónapja 5,09 milliárddal volt „jobb”, mint 2019 év utolsó két hónapja, és feltételezzük, most is így lesz, akkor ...
- ha a 2017-2020 adatai alapján 5 %-os bővülést rakunk a 2020-as év összegére, akkor 2021 év végén ...

2021 évre:	mit mondtam júliusban?	mit mondtam augusztusban?	mit mondtam szeptemberben?	mit mondtam októberben?
2021 scenárió a)	554,32 mrdFt	553,76 mrdFt	557,48 mrdFt	560,21 mrdFt
2021 scenárió b)	585,49 mrdFt	585,49 mrdFt	585,49 mrdFt	585,49 mrdFt
2021 scenárió c)	564,16 mrdFt	519,37 mrdFt	564,87 mrdFt	567,24 mrdFt
2021 scenárió d)	586,64 mrdFt	586,64 mrdFt	586,64 mrdFt	586,64 mrdFt

A cél-sáv egyre szűkül, ahol az éves bruttó TB-támogatott forgalom megállhat. Az átlag 574 milliárd.

Árrés-kérdések

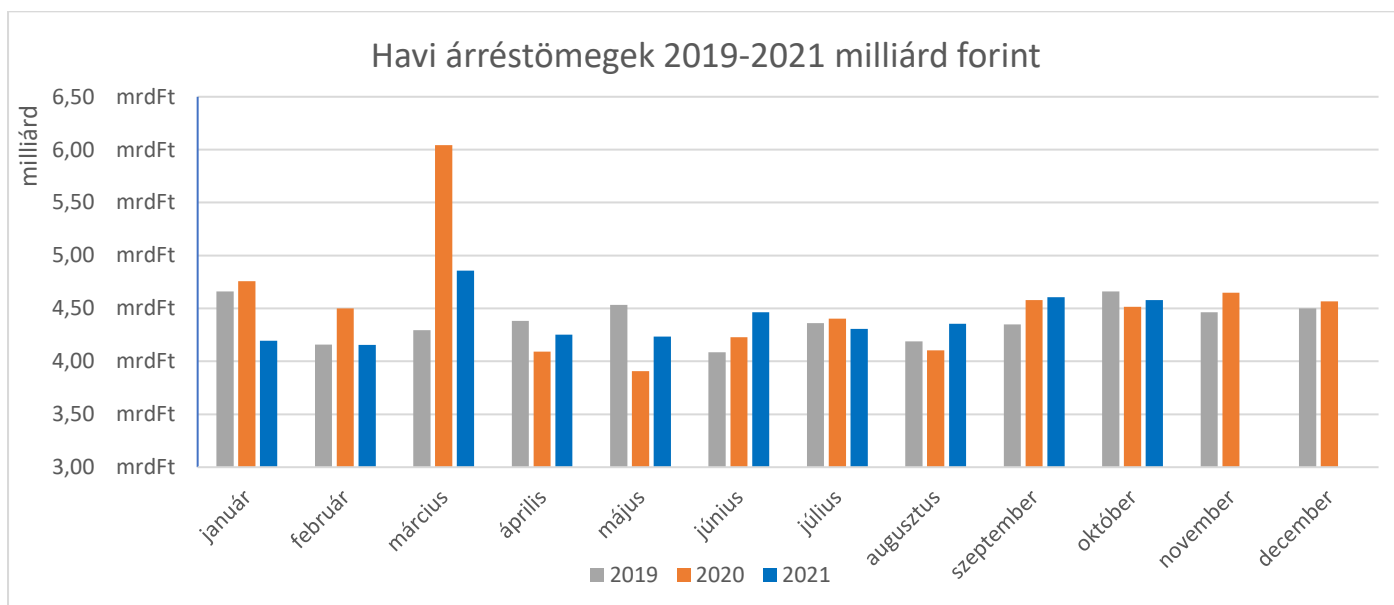
A NEAK honlapjáról letöltött TB-támogatott vényes gyógyszerforgalmi adatokból **származtatott** árrés adatokat nyertem ki. Ezek visszszámolt adatok, nem valós, mért, patikánként kiszámolt és összegyűjtött kontrolling-adatok.

A havi árrés-adatok az elmúlt két és fél évből így alakulnak:

hónap	2019	2020	2021
január	4,66 mrdFt	4,76 mrdFt	4,19 mrdFt
február	4,16 mrdFt	4,50 mrdFt	4,16 mrdFt
március	4,30 mrdFt	6,04 mrdFt	4,86 mrdFt
április	4,38 mrdFt	4,09 mrdFt	4,25 mrdFt
május	4,53 mrdFt	3,91 mrdFt	4,23 mrdFt
június	4,09 mrdFt	4,23 mrdFt	4,46 mrdFt
július	4,36 mrdFt	4,40 mrdFt	4,31 mrdFt
augusztus	4,19 mrdFt	4,10 mrdFt	4,36 mrdFt
szeptember	4,35 mrdFt	4,58 mrdFt	4,61 mrdFt
október	4,66 mrdFt	4,52 mrdFt	4,58 mrdFt
november	4,46 mrdFt	4,65 mrdFt	
december	4,50 mrdFt	4,57 mrdFt	
összesen	52,64 mrdFt	54,34 mrdFt	39,42 mrdFt
prognózis scenario a)			52,80 mrdFt

Októberre 1 %-ot romlott a számolt árréstömeg Az egy nagy kérdés továbbra is, hogy 2021 tudja-e „hozni” azt az árréstömeget, mint 2020 (52 milliárd vagy 54 milliárd lesz-e az évvégi szaldó).

Átlagos havi számolt árréstömegeket vizsgálva azonban a 2021-es év egyelőre nem jobb, mint a 2020-as. Összességében a számolt átlagos havi árrésbevételek alig változik, miközben a költségek bizonyosan nem csökkennek³.

Átlag számolt árréstömegek	
2019	4,39 mrdFt
2020	4,53 mrdFt
2021	4,40 mrdFt

2021. november 27.

Dr. Gábor Tamás

³ A bankok viszik el a patikák hasznát? (<https://www.azenzem.hu/cikkek/a-bankok-viszik-el-a-patikak-hasznat/6605/>)